

Внутрішні води Південної Америки. Найбільші річки

Автор: Денисик Оксана Олександрівна

□

Тема: Води суходолу Південної Америки.

Найбільші річки

Мета уроку:

Освітня: ознайомити із загальними рисами вод суходолу материка, основними річковими системами; сприяти розумінню впливу клімату та рельєфу на формування та розподіл вод суходолу; вдосконалювати уміння та навички характеризувати найбільші річкові системи материка; виявити залежність розподілу водних об'єктів від кліматичних особливостей; в ідзначити багатство поверхневих та підземних вод материка. Виявити особливості використання людиною водойм Південної Америки.

Виховна: Сприяти формуванню світоглядних ідей про взаємозв'язки та єдність компонентів природи на основі матеріалу про вплив кліматичних умов на живлення та режим річок, а рельєфу - на характер їх течії. Сприяти екологічному вихованню учнів, на основі матеріалу про використання людиною внутрішніх водойм Південної Америки та їх охорону.

Розвиваюча: Розвивати у школярів інтерес до вивчення географії; розвивати логічне мислення учнів, вміння обґрунтовувати свої погляди, робити висновки та порівняння.

Обладнання: фізична карта Південної Америки, підручники, атласи, контурні карти, авторська презентація.

Основні поняття: води суходолу, басейни річок, річкова система, режим, живлення, водоспад, тектонічне озеро, озеролагуна, льодовик, підземні води.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Хід Уроку

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

Закінчіть речення.

- Південна Америка розташована в кліматичних поясах: екваторіальному...
- Кількість опадів, що випадають на східному узбережжі, становить близько...
- Особливий тип клімату, що формується в Андах, називається...
- До внутрішніх вод материка належать: річки...
- Найповноводніша річка земної кулі, що розташована в Південній Америці, називається...

Асоціація

Учні по черзі називають слова, які асоціюються в них з материком Південна Америка.

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності

Загальновідомою є така думка: «Водна мережа материка — це дзеркало його клімату та рельєфу».

Чи згодні ви з ним? Сьогодні на уроці, вивчаючи внутрішні води Південної Америки, ви маєте нагоду підтвердити або спростувати це твердження.

IV. Вивчення нового матеріалу

Загальна характеристика внутрішніх вод Південної Америки

За забезпеченістю водами Південна Америка посідає перше місце серед усіх материків. Континент охоплює близько 12 % площі суходолу, але на нього припадає 27 % загального світового стоку води. Це обумовлено насамперед винятково вологим кліматом. Тут сформувалися великі річкові системи. Переважна їх більшість належить до басейну атлантичного океану. Найпотужніші річки: амазонка, Парана, Сан-Франсіску, Оріноко. Живлення більшості річок — дощове, лише деякі річки одержують воду за рахунок танення снігу й льоду в горах. Перетинаючи на своєму шляху гори та

плоскогір'я вони утворюють пороги, переكاتи, водоспади. Завдяки цьому на одній із приток річки Оріноко розташований найвищий водоспад світу — Анхель (1054 м), а на притоці Парани потужний водоспад — Ігуасу (72 м).

Південна Америка бідна на озера. Найвідоміше озеро материка – *Тітікака*. Це найбільше високогірне озеро світу. Воно розташоване на висоті 3812 метрів над рівнем моря. Площа озера – 8300 км², максимальна глибина – 304 метри.

Вздовж берегів Атлантичного океану розташовані великі озера лагуни. Найбільше з них – озеро *Маракайбо*, сполучене з Венесуельською затокою Карибського моря. В це озеро впадає маленька річка Кататумбо. І саме в місці її впадіння в озеро виникає таке дивовижне явище, яке має назву «Блискавки Кататумбо».

Гірських льодовиків в Андах теж мало. У міру просування на південь висота снігової лінії поступово знижується.

Робота з підручником та зошитом.

Учні дають письмову характеристику найбільших річок Південної Америки (Амазонка, Парана, Оріноко) та презентують їх.

План характеристики

1. Назва;
2. Місце витоку;
3. Довжина;
4. Переважне живлення;
5. Характер течії;
6. Найбільші притоки;
7. Місце впадіння;
8. Господарське використання.

V. Закріплення вивченого матеріалу

• Якими причинами пояснюється високий показник річкового стоку Південної Америки?

• До басейну якого океану належить більша частина річок Південної Америки? Чим це пояснюється? • Який тип живлення характерний для більшості річок материка?

• Яке походження мають озера Південної Америки? У яких районах розташовані найбільші з них?

• Що спільного в річкових системах Південної Америки та Африки? Що їх відрізняє?

- Чому процес заледеніння в Андах не набув значного поширення?

VI. Підсумок уроку

VII. Домашнє завдання

- Опрацювати текст параграфа та опорний конспект.
- Виконання практичної роботи 8 (продовження). Позначити на контурній карті великі річки й озера Південної Америки.
- Випереджальне (окремим учням): підготувати доповіді про природні зони Південної Америки, рослинний і тваринний світ.

Цікаво!

Ø Амазонка (6516 км) — найповноводніша річка світу, має найбільший річковий басейн у світі. Її площа дорівнює площі всієї Австралії – 7 млн. кв. км. Бере початок у Перуанських Андах із головного свого витoku — річки Мараньон. Після злиття з Укаялі річка отримує назву Амазонка. За довжиною амазонка поступається лише Нілу. У ній стільки води, скільки в Конго, Міссісіпі, Янцзи та Обі разом узятих. В Амазонки понад 1100 приток, 20 із яких мають довжину від 1500 до 3500 км. Понад сотня приток Амазонки судноплавні. Завдяки численним притокам Амазонка залишається повноводною цілий рік.

Ø Амазонку ще називають домівкою піраній.

Ø На острові Тринідад, недалеко Венесуели, знаходиться найбільше озеро натурального асфальту — «Озеро Дьогтю». Воно включає в себе такі компоненти: бітум(40%), глину(30%), солону воду(30%). Площа даного озера — 45 гектарів, глибина — 82 метра. Густина озера настільки велика, що людина може ходити по його поверхні. Час від часу з глибини піднімаються сірчані гази. Дослідження показують, що озеро помалу розширюється в площі.

Ø Салар-де-Уюні, Болівія. Під час сезону дощів(січень-лютий) найбільша солонина долини світу покривається шаром води, товщиною в один дюйм, який відзеркалює небо. Так-зване дзеркало творить неземну красу природи.

Ø Водопад Анхель, Венесуела. Найвищий водоспад у світі, його висота становить майже один кілометр. Через розташування в дуже дикій місцевості, про його існування стало відомо в 1935 році. На сьогодні, помилуватись його красою можливо тільки з повітря.

Ø Каньон Колька, південь Перу. Глибина досягає 3400 метрів, це майже вдвічі більше за глибину Гранд-Каньону в Колорадо!

Ø Озеро Тітікака, Перу і Болівія. Найбільше у світі високогірне озеро і друге по величині на континенті. Для місцевих корінних жителів дане озеро є священним місцем.

Ø Льодовик Періто Морено, Аргентина. Кожного дня лід зсувається на 2 метри. Дивовижне видовище для туристів, спостерігати, як з великим гуркітом і бризгами лід валиться в озеро.

Ø Лагуна Колорада, Бразилія. «Кольорова лагуна» - це неглибоке місце, яке переповнене червоними водоростями. Дане місце стало цілим пасовищем і домівкою для рожевих фламінго.

Ø **Блискавки Кататумбо** — атмосферне природне явище, що виникає над місцем впадання річки Кататумбо в озеро Маракайбо (Південна Америка). Феномен виявляється у виникненні світіння на висоті близько 5 км без супроводу акустичних ефектів (тобто без грому) на Землі.

Блискавки виникають вночі і тривають близько 10 годин, 140-160 ночей на рік, що в сумі становить близько 1,2 млн розрядів на рік. Блискавки видно з відстані до 400 км, їх здавна використовували для навігації, тому явище також відоме під назвою «Маяк Маракайбо».